Nr 158.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket; given Stockholms slott den 2 mars 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Lyberg.

Förslag

till

förordning angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Har i följd av oriktig tillämpning av tulltaxan tullbelagt gods utbekommits mot för låg tull eller tullfritt, åligger den, som på grund av äganderätt eller eljest varit i förhållande till tullverket berättigad att förfoga över godset *(varuhavaren)*, att till tullverket inbetala det felande tullbeloppet tillika med belopp, som i övrigt må hava i anledning av den oriktiga tillämpningen undanhållits tullverket, såvida krav mot honom anställes inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats.

Utrönes felet vid prövning av besvär över tulltaxans tillämpning å godset eller har det föranletts av att varuhavaren eller hans ombud förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, åligger varuhavaren betalningsskyldighet, ändå att krav icke anställts inom nämnda tid.

Har godset behandlats i enlighet med av generaltullstyrelsen kungjort beslut om tulltaxans tillämpning å vara av samma slag och tillämpningen av tulltaxan å varuslaget ändrats genom senare beslut, skall, om godset utbekommits från tullverket, innan beslutet om ändringen kommit till allmän kännedom, ändringen icke i och för sig föranleda skyldighet för varuhavaren att utgiva högre avgiftsbelopp.

2 §.

Har i följd av oriktig tillämpning av tulltaxan varuhavare påförts för hög tull för tullbelagd vara eller tull för tullfri sådan, äger varuhavaren erhålla rättelse av debiteringen ävensom av tullverket återbekomma oriktigt erlagt tullbelopp tillika med belopp, som i övrigt må hava i anledning av den oriktiga tillämpningen för mycket inbetalts till tullverket, såvida anmärkning göres eller krav mot tullverket anställes inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats.

Vad nu är sagt skall gälla jämväl för det fall, att godset behandlats i enlighet med av generaltullstyrelsen kungjort beslut om tulltaxans tillämpning å vara av samma slag och tillämpningen av tulltaxan å varuslaget ändrats genom senare beslut.

3 §.

Har av annan anledning än oriktig tillämpning av tulltaxan tull eller annan införselavgift, som uppbäres av tullverket, eller anståndspenningar eller annan statsverket tillkommande avgift, som påföres av tullverket, uttagits med lägre belopp än vederbort eller icke uttagits, där så bort ske, åligger den, som skolat gälda avgiften, att till tullverket inbetala det felande beloppet, såvida krav mot honom anställes inom två år från det avgiften senast bort erläggas.

Har felet föranletts därav, att den, som skolat gälda avgiften, eller hans ombud förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, föreligger betalningsskyldighet, ändå att krav icke anställts inom nämnda tid.

4 §.

Har av annan anledning än oriktig tillämpning av tulltaxan tull eller annan införselavgift, som uppbäres av tullverket, eller anståndspenningar eller annan statsverket tillkommande avgift, som påföres av tullverket, påförts med högre belopp än vederbort eller påförts, där så icke bort ske, äger den, som avgiften blivit påförd, erhålla rättelse av debiteringen ävensom återbekomma oriktigt erlagt belopp, såvida anmärkning göres eller krav mot tullverket anställes inom två år från det avgiften påförts.

5 §.

Har i fall, då avgiftsbelopp undanhållits tullverket i följd av oriktig debitering, varuhavare eller annan, som skolat svara för beloppet, befunnits sakna tillgång till dess gäldande eller icke kunnat anträffas och felet uppkommit genom förfarande, som kan anses hänförligt till vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet i tjänsten, är tulltjänstemannen pliktig ersätta tullverket det felande beloppet, såvida krav mot honom anställes, där fråga är om oriktig tillämpning av tulltaxan, inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats och i annat fall inom två år från det avgiften senast bort erläggas.

I vidare mån än nu nämnts är tulltjänsteman icke ersättningspliktig i anledning av oriktig debitering, som icke innefattar uppsåtlig förbrytelse i tjänsten.

6 §.

Krav, som enligt denna förordning framställes i anledning därav att tull eller annan avgift uttagits med lägre belopp än vederbort eller icke uttagits, där så bort ske, skall anses vara anställt, då den, mot vilken kravet riktas, fått del av handling, vari kravet framställes.

Av varuhavare eller annan mot tullverket framställt krav skall anses vara anställt, då besvär inkommit till generaltullstyrelsen, eller, där

rättelse skall sökas hos lokal tullmyndighet, ansökning inkommit till denna.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1928.

Genom förordningen upphävas:

49 § i resolutionen den 19 januari 1757 på städernas allmänna besvär;

kungl. brevet till kammarkollegium den 15 augusti 1793 angående tiden för återsökande och restitution av för högt beräknad eller erlagd tull vid sjötullsverket; samt

§ 51 i förordningen den 15 februari 1881 (nr 7) angående lotsverket;

så ock vad eljest i allmän författning eller föreskrift finnes stridande mot bestämmelserna i denna förordning.

De vid ikraftträdandet av denna förordning anhängiga mål och ärenden, vilka angå ämne, varom bestämmelse meddelats i förordningen, skola fortfarande handläggas och bedömas enligt dittills gällande bestämmelser.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 2 mars 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg, anför:

Vid anmälan för Kungl. Maj:t den 7 oktober 1927 av fråga om utfärdande av ny tullstadga, byggd på ett inom finansdepartementet upprättat förslag, framhöll jag beträffande vissa i förslaget inrymda bestämmelser om förfarandet, då i följd av oriktig tillämpning av tulltaxan eller annan anledning tull eller annan införselavgift, som uppbäres av tullverket, påförts med lägre eller högre belopp än vederbort, och om tulltjänstemans ersättningsplikt mot tullverket i anledning av felaktig debitering, att dessa bestämmelser delvis vore av sådant innehåll, att de borde antagas av riksdagen. Tillika meddelade jag, att det tagits under övervägande, huruvida dessa bestämmelser, mot vilkas innehåll anmärkning icke framställts under tullstadgeförslagets remissbehandling, borde ingå i tullstadgan samt förslaget i denna del framläggas för riksdagen eller om bestämmelserna borde utbrytas ur tullstadgan och senare såsom fristående författningsförslag hänskjutas till riksdagens prövning; och upplyste jag därvid, att den sistnämnda utvägen ansetts vara den lämpligaste, särskilt med hänsyn till angelägenheten av att tullstadgans utfärdande icke onödigt fördröjdes. I anslutning härtill tillkännagav jag min avsikt att senare anmäla frågan om avlåtande till riksdagen av proposition i ämnet.

Efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet anhåller jag nu att få för Kungl. Maj:t anmäla denna fråga.

Gällande bestämmelser. *Varuägares skyldigheter och rättigheter.*

Nuvarande bestämmelser angående varuägares skyldigheter och rättigheter i förevarande hänseenden innefattas i 49 § i kungl. resolutionen på städernas allmänna besvär den 19 januari 1757 samt i kungl. brevet den 15 augusti 1793, vilket meddelats till allmän kännedom genom kammarkollegii kungörelse den 16 september 1793.

Nämnda paragraf i resolutionen innehåller — förutom bestämmelse, att »överbetalningar» böra anmärkas och genast ersättas — föreskrift, att tulltjänstemännen äga att inom tre år efter uppbördsårets förlopp av veder-

börande utfordra medel, vilka anmärkts såsom utgörande »oberäknad eller för ringa uppburen tull för tullbare varor». Varuägares ansvarsskyldighet omfattar sålunda en tid av tre år efter uppbördsårets utgång. För bevarande av sin regressrätt mot varuägaren bör tjänstemannen enligt § 252 i nu gällande, av generaltullstyrelsen utfärdade tjänstgöringsreglemente för tullverket den 14 december 1910 (bih. nr 86) — som i sak överensstämmer med § 180 i det av Kungl. Maj:t den 1 oktober 1831 utfärdade tjänstgöringsreglementet — inom den stadgade preskriptionstiden tillställa den, av vilken ersättningen bör gäldas, en bestyrkt avskrift av de handlingar, som röra anmärkningen. För tjänstemannens rätt att utkräva felande belopp gäller givetvis den förutsättningen, att anmärkningen i vederbörlig ordning fastställts och att betalningsskyldighet alltså ålagts honom. Tjänstemannens ersättningsskyldighet gentemot tullverket är emellertid oberoende av, huruvida han av varuägaren utbekommer ersättning eller icke. Ehuru resolutionen endast omförmäler oberäknad eller för ringa uppburen *tull* såsom föremål för varuägarens ersättningsskyldighet, hava, åtminstone sedan 1831 års tjänstgöringsreglemente trätt i kraft, resolutionens bestämmelser tillämpats jämväl i fråga om övriga avgifter, som uppbäras av tullverket. Nyssberörda § 180 i 1831 års tjänstgöringsreglemente innehöll nämligen, att däri omförmälda förfaringssätt för bevarande av kravrätten skulle av tjänstemannen tillämpas, »då anmärkning över för ringa beräkning av tull *eller övriga i journalerna debiterade avgifter* blivit till förklaring utställd»; och motsvarande § 252 i gällande tjänstgöringsreglemente använder i samma hänseende orden »tull eller andra avgifter».

Tiden för återsökande och restitution av överbetalningar räknas enligt nyssberörda kungl. brev den 15 augusti 1793 till natt och år från förtullningsdagen, vare sig anspråket grundar sig på räkenskapernas revision eller varuägares särskilda anmärkning. Jämväl denna bestämmelse gäller enligt dess ordalydelse i det kungl. brevet endast »för högt beräknad eller överbetald tull». Beträffande fyr- och båkavgift är emellertid i § 51 i förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 (nr 7) stadgat, att för mycket erlagd sådan avgift skall, för att få restitueras, återsökas inom ett år efter debiteringen. I fråga om för mycket erlagda lastpenningar har den i förordningen den 4 mars 1862 (nr 10) omförmälda tioåriga preskriptionstiden ansetts gälla. Vidkommande för högt påförda övriga avgifter, som uppbäras av tullverket, torde den ettåriga preskriptionstiden hava ansetts tillämplig å avgifter, vilka äro hänförliga till tullmedel, även om de ej utgöra verklig tullavgift, såsom nederlagsavgift, transitupplagsavgift, böter enligt vissa författningar, däribland tullstadgan och frihamnsstadgan, för försummelse från varuägares sida att fullgöra honom åliggande förpliktelser med avseende å inkommet gods samt de särskilda avgifter, som påföras enligt förordningen den 15 november 1912 (nr 298) om provianteringsfrilager och förordningen den 13 december 1912 (nr 355) angående tullrestitution i vissa fall vid återutförsel av utländsk vara. Beträffande slutligen för högt debiterad automobilgummiringskatt,

automobilskatt, bensinskatt eller sockerskatt finnes icke något uttryckligt stadgande om preskriptionstid, ehuruväl gällande författningar i flera andra hänseenden likställa sådan skatt med tull.

Tulltjänstemans ansvarighet.

Frågan om tulltjänstemännens ansvarighet vid underdebitering eller uraktlåten debitering av tull eller annan avgift beröres, förutom i nyssnämnda § 252 i gällande tjänstgöringsreglemente för tullverket, jämväl i §§ 14 och 53 av samma reglemente. Enligt § 14 åligger ansvaret för journals- och räkenskapsföring, debitering, uppbörd och redovisning samt fullgörandet av övriga tullförvaltning tillkommande skyldigheter som regel tullförvaltningsföreståndaren i egenskap av redogörare; dock gäller enligt § 53 beträffande ansvaret för varors tullbehandling, att detta åligger, för tullbehandlingen i dess helhet förrättningsmannen — med undantag för vissa särskilt angivna fall — samt för värde och kvantitetsberäkningen även den, som biträtt vid förrättningen. I fråga om preskriptionstiden för framställandet av anmärkningar mot tjänstemän vid tullverket gälla bestämmelserna i kungörelsen den 12 december 1924 (nr 529; jfr nr 519 år 1925) angående tid för framställande av anmärkningar vid uppbördsmäns och redogörares räkenskaper m. m., enligt vilken kungörelse anmärkningar å felaktigheter, som icke äro att hänföra till brott, skola vara vederbörande tillställda inom tre år från den dag, hans räkenskap inkommit till generaltullstyrelsen eller, i fråga om anmärkningar, som framställas inom riksräkenskapsverket, till detta verk. De hos tullverket för visst räkenskapsår förda räkenskaper, vilka undergå granskning i riksräkenskapsverket, skola enligt § 3 i instruktionen för generaltullstyrelsen den 22 december 1922 (nr 625) avlämnas till riksräkenskapsverket sist inom fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Härav följer, att tiden för framställande och delgivning av anmärkningar utgår, beträffande anmärkningar inom generaltullstyrelsen fyra månader och beträffande anmärkningar inom riksräkenskapsverket tre år fyra månader efter räkenskapsårets utgång. Då, enligt vad förut nämnts, varuägares ansvarsskyldighet omfattar allenast en tid av tre år efter uppbördsårets utgång, saknar således, i händelse anmärkning inom riksräkenskapsverket delgives tulltjänsteman först under de sista fyra månaderna av anmärkningstiden, tjänstemannen regressrätt gentemot varuägaren.

Behandlingen av anmärknings- och restitutionsmål.

Angående den nuvarande behandlingen av anmärknings- och restitutionsmål, som här avses, må i korthet erinras om följande.

Fel med avseende å påförandet av avgifter av ifrågavarande slag skola, i den mån de icke rättats genom vederbörande lokala tullmyndighet, såsom nyss antytts anmärkas av tjänsteman inom generaltullstyrelsen eller, där redogörelsehandlingarna insänts till riksräkenskapsverket, inom detta verk.

Framställd anmärkning prövas, med tillämpning av § 8 i förordningen den 11 december 1830 (nr 85, sid. 1) angående behandlingen av extraordinarie avskrivningsfrågor och anmärkningsmål samt instruktionerna för

generaltullstyrelsen den 22 december 1922 och för riksräkenskapsverket den 27 juni 1927 (nr 280), i första instans av generaltullstyrelsen respektive riksräkenskapsverket. Därest anmärkning rör sig om belopp av så ringa storlek, att sakens utredning och beivrande anses vålla mera arbete och kostnad än som motsvarar beloppet, må enligt § 17 a respektive § 21 i nämnda instruktioner ämbetsverket låta anmärkningen förfalla.

Besvär över beslut i anmärkningsmål, som rör oriktig tillämpning av tulltaxan, anföras, därest målet anhängiggjorts hos generaltullstyrelsen, enligt § 38 i instruktionen för styrelsen (jfr nr 532 år 1924) hos Kungl. Maj:t och ankomma enligt 2 § 5:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt på regeringsrättens prövning och avgörande. I anmärkningsmål, som anhängiggjorts hos generaltullstyrelsen och rör annan felaktig avgiftsberäkning än sådan, som härledes av oriktig tillämpning av tulltaxan, föres enligt nyssnämnda § 38 i instruktionen för generaltullstyrelsen och § 36 mom. 1 i instruktionen för riksräkenskapsverket, jämförda med § 1 punkt 10) i instruktionen för kammarrätten den 18 december 1925 (nr 521), klagan hos kammarrätten. I anmärkningsmål av ena eller andra slaget, som anhängiggjorts inom riksräkenskapsverket, föres enligt de båda sistnämnda författningsrummen klagan likaledes hos kammarrätten. Besvär över kammarrättens beslut i dylika mål anföras enligt § 37 i instruktionen för kammarrätten hos Kungl. Maj:t och ankomma enligt förut åberopade 2 § 5:o) i lagen om regeringsrätten på regeringsrättens prövning.

Ansökning om restitution av sådana avgifter, om vilka nu är fråga, göres enligt § 187 i gällande tullstadga i regel hos generaltullstyrelsen och prövas i första instans av styrelsen. Talan mot generaltullstyrelsens beslut i restitutionsmål fullföljes enligt nämnda § 38 i instruktionen för generaltullstyrelsen hos Kungl. Maj:t och tillhör enligt nyss åberopade 2 § 5:o) i lagen om regeringsrätten regeringsrättens prövning.

Tidigare ändringsförslag.

1907 års riksdag.

I en vid 1907 års riksdag inom andra kammaren väckt motion (nr 50) yrkades, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, dels att resolutionen den 19 januari 1757, i vad den innefattade rätt för tullverket att inom tre år efter uppbördsårets förlopp utfordra ytterligare tull, måtte upphävas, dels ock att i tullförfattningarna måtte införas sådana bestämmelser, att tullverket icke skulle till följd av förändrad uppfattning från dess sida rörande den tullsats, som borde tillämpas, äga rätt att utkräva ytterligare tull, sedan införd vara utlämnats till importören.

Med anledning av nämnda motion, över vilken generaltullstyrelsen den 28 mars 1907 avgav infordrat yttrande, anhöll riksdagen i skrivelse den 2 maj 1907 (nr 99; bevillningsutskottets betänkande nr 23), att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, i vad mån ej mindre tullverkets rätt att för införd vara utkräva ytterligare tull än även varuägares rätt att återbekomma redan erlagd, för högt debiterad tullavgift lämpligen skulle kunna inskränkas, samt därefter för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning. I motiveringen härtill uttalade riksdagen,

att de ifrågasatta bestämmelserna syntes vara av beskaffenhet att böra i huvudsakliga delar av riksdagen beslutas.

1909 års riksdag.

Sedan Kungl. Maj:t anbefallt generaltullstyrelsen att inkomma med förslag till de bestämmelser, som med anledning av den av riksdagen gjorda framställningen kunde anses påkallade, avgav styrelsen den 28 januari 1908 sådant förslag. Förslaget överarbetades inom finansdepartementet, varefter Kungl. Maj:t till 1909 års riksdag avlät proposition i ämnet (nr 22), vilken av riksdagen bifölls (skr. nr 22; bevillningsutskottets betänkande nr 3). Det vid propositionen fogade författningsförslaget var av följande lydelse:

»Har tullpliktig vara utlämnats från tullverket mot för ringa tull eller tullfritt, är varuemottagaren, såvida krav mot honom anställes inom två år efter uppbördsårets utgång, pliktig ersätta vederbörande redogörare det belopp, som det jämlikt behörigen fastställd anmärkning åligger redogöraren att till tullverket inbetala, dock att varuemottagaren jämväl efter berörda tid är tullverket ansvarig för den å varan rätteligen belöpande tullavgift, därest han vid tullbehandlingen förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro.

Sedan inkommet varuparti, som attesterats i enlighet med den vid tullbehandlingstillfället allmänneligen gällande uppfattning, efter vederbörligen avslutad tullbehandling utlämnats till emottagaren, må den omständighet, att den vid tullbehandlingstillfället i avseende å sådan vara gängse tillämpning av tulltaxan sedermera ändrats, icke för vare sig emottagaren eller redogöraren föranleda skyldighet att till tullverket utgiva den tullavgift eller högre tullavgift, som enligt beslutet om berörda ändring bort för varan erläggas.

Har för tullpliktig vara högre tull än vederbort erlagts eller har tullfri vara belagts med tull, skall, därest anmärkning eller krav, som inom två år efter uppbördsårets utgång framställes, befinnes vid prövning i vederbörlig ordning författningsenligt grundat, den obehörigen uttagna tullavgiften till vederbörande restitueras. Därest vara tullbehandlats i enlighet med en för dylik vara gängse tillämpning av tulltaxan samt ändring i dylik tillämpning av taxan sedermera genom behörigen meddelat beslut i annat ärende skett, må dock icke restitution medgivas, därest icke frågan om tullbehandlingen av förstnämnda vara dragits under generaltullstyrelsens prövning, innan beslutet om ändringen meddelats.»

Då den av riksdagen sålunda antagna författningen påkallade vissa ändringar i tullverkets dåvarande tjänstgöringsreglemente och vissa andra administrativa författningar, överlämnades, i överensstämmelse med i propositionen framfört förslag, åt Kungl. Maj:t att bestämma dagen för författningens ikraftträdande.

Förslag till tilläggsförfattningar 1909 och 1911.

I anledning av remiss å ärendet avgav generaltullstyrelsen den 12 juni 1909 förslag *dels* till ändrad lydelse av vissa paragrafer i tullverkets tjänstgöringsreglemente, *dels* till ändring i då gällande instruktion för generaltullstyrelsen, *dels* till »kungörelse angående tullverkets och trafikerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då avgift, som skall uppbäras genom tullverket och icke är hänförlig till tullavgift, oriktigt uppdebiterats», *dels ock* till ändrad lydelse av § 51 i förordningen angående lotsverket.

Härefter yttrade lotsstyrelsen och kammarrätten sig i ämnet. Med anledning av vad kammarrätten i sitt den 8 januari 1910 dagtecknade yttrande, vilket den 17 maj samma år inkom till finansdepartementet, anförde mot vissa av de föreslagna stadgandena, återremitterades ärendet till generaltullstyrelsen, som i utlåtande den 30 december 1911 avgav förnyade författningsförslag. Förslagen omfattade, förutom kungörelse angående viss ändring i då gällande instruktion för generaltullstyrelsen, dels »kungörelse angående tullverkets och trafikerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då vissa avgifter, som skola uppbäras genom tullverket och icke äro hänförliga till tullavgift, oriktigt uppdebiterats», dels ock »kungörelse angående förkortning av preskriptionstiden för redogörares i tullverket ansvarighet m. m.»

Det förra förslaget lydde som följer:

»Hava lastpenningar, fyr- och båkavgifter, sockerskatt eller skogsvårdsavgifter, de båda sistnämnda slagen av avgifter i den mån de redovisas genom generaltullstyrelsen, uppdebiterats till för ringa belopp, eller har debitering underlåtits i fall, där avgift bort utgå, är vederbörande, som erlagt eller bort erlägga avgiften, där krav mot honom anställts inom två år efter uppbördsårets utgång, pliktig ersätta redogörare det belopp, som det jämlikt behörigen fastställd anmärkning åligger denne att till tullverket inbetala, dock att den betalningsskyldige, därest han i saken förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, jämväl efter berörda tid är tullverket ansvarig för den avgift, som rätteligen bort utgå.

Har avgift av nu ifrågavarande slag erlagts med högre belopp än vederbort eller har dylik avgift guldits i fall, då den icke bort komma i fråga, skall, därest anmärkning eller krav, som inom två år efter uppbördsårets utgång framställes, befinnes vid prövning i vederbörlig ordning författningsenligt grundat, den obehörigen uttagna avgiften till vederbörande restitueras.»

Det senare förslaget åter hade följande lydelse:

»Härigenom förordnas, att, utan hinder av bestämmelserna i nådiga kungörelsen den 26 mars 1881 angående förkortning av preskriptionstiden för uppbördsmäns och redogörares ansvarighet, preskriptionstiden för redogörares i tullverket ansvarighet för redovisning av icke uppburna eller till för ringa belopp uppburna tullavgifter, lastpenningar, fyr och båkavgifter, sockerskatt eller skogsvårdsavgifter, de båda sistnämnda slagen av avgifter i den mån de redovisas genom generaltullstyrelsen, i de fall, då i berörda hänseende anmärkt felaktighet icke är att hänföra till brott av redogöraren, begränsas till ett år tio månader efter uppbördsårets utgång.

Redogörare i tullverket, mot vilken anmärkning över för ringa beräkning av tull- eller andra avgifter av nu ifrågavarande slag blivit gjord, skall, därest han inom stadgad tid bevisligen tillställt den, av vilken ersättning för anmärkningsbeloppet bör gäldas, en bestyrkt avskrift av de handlingar, som röra anmärkningen, anses hava emot denne anställt behörigt reservationskrav.»

Vad beträffar det först återgivna förslaget innebar detsamma en avvikelse från en av kammarrätten i nyssberörda yttrande den 8 januari 1910 uttalad uppfattning, att tillräckliga skäl icke förelåge att utsträcka den begränsning i ersättningsskyldigheten, som enligt det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget skulle gälla i fråga om tullavgift, till att avse även andra avgifter, som uppbures av tullverket.

Det sist återgivna förslaget innefattade däremot ett biträdande av vissa av kammarrätten framställda yrkanden i fråga om begränsningen av redogörares i tullverket ansvarighet för anmärkningsmedel. Dock hade icke i förslaget följts en av kammarrätten uttalad mening, att i fall, då varuemottagares ansvarighet på grund av brottsligt förfarande eller bristande god tro sträckte sig utöver två år, även redogöraren borde under däremot svarande längre tid vara ansvarig i förhållande till det allmänna.

Det må vidare i anledning av de båda förslagens avfattning erinras, att tullverkets befattning med uppbörd av skogsvårdsavgifter numera upphört samt att kungörelsen den 26 mars 1881 angående förkortning av preskriptionstiden för uppbördsmäns och redogörares ansvarighet blivit ersatt med förutnämnda kungörelse den 12 december 1924 (nr 529), i vilken ändring vidtagits genom kungörelse den 18 december 1925 (nr 519).

Med hänsyn till de mot förslagen framförda anmärkningarna blev varken den av riksdagen antagna författningen i ämnet eller någon av de ifrågasatta tilläggsförfattningarna utfärdad.

1914 års tullkommission.

Genom beslut den 5 februari 1919 överlämnade Kungl. Maj:t handlingarna i ärendet till 1914 års tullkommission för att tagas under övervägande vid fullgörandet av det kommissionen lämnade uppdraget.

Med föranledande härav ävensom av en av Kungl. Maj:t den 23 oktober 1915 till kommissionen överlämnad petition från Sveriges allmänna handelsförening i fråga om, bland annat, åtgärder för bättre tillgodoseende av varuemottagares rätt till återbekommande av överdebiterad tull jämte generaltullstyrelsens däröver den 27 mars 1914 till Kungl. Maj:t avgivna utlåtande avgav kommissionen i betänkande den 24 februari 1920 (del III, sid. 29—55) yttrande i ämnet. Därvid anförde kommissionen i huvudsak följande:

Tullavgift kunde uttagas med för högt eller för lågt belopp vare sig på grund av *feldebitering* eller på grund av *oriktig* tullbehandling. Feldebitering förelåge, då tullbeloppet genom räknefel, felaktig uppskattning av varans vikt eller myckenhet eller dylikt orätt utfördes. Oriktig tullbehandling innebure, att varan hänfördes till annan rubrik, än som överensstämde med en rätt tolkning av tulltaxan. Densamma kunde bero på bristande insikter hos de tullbehandlande tjänstemännen; men det vore också tänkbart, att, ehuru dessa ställt sig vedertagna grunder för taxans tillämpning till efterrättelse, dessa grunder genom ett mellankommande prejudikat av generaltullstyrelsen eller regeringsrätten förändrats och det på sådant sätt blivit fastslaget, att en annan taxerubrik bort i föreliggande fall tillämpas. Det hade framför allt varit mot att man sålunda åt senare meddelade prejudikat givit återverkande kraft, som den vid 1907 års riksdag väckta motionen varit riktad.

I enlighet med den i § 53 tjänstgöringsreglementet uttalade grundsats, att förrättningsmannen svarade för tullbehandlingen i dess helhet, utom i vissa undantagsfall, samt att biträde vid förrättningen svarade för värde- och kvantitetsberäkningen, ginge för närvarande följderna av såväl feldebitering som oriktig tullbehandling i första hand ut över vederbörande tjänstemän. Kommissionen hade dock i ett förut avgivet betänkande (II: 1, sid. 366) — under erinran att, enligt gällande bestämmelser, av revisionen gjord an-

märkning mot tullbehandlings riktighet och yrkande om utgivande av tullskillnad närmast riktades mot den tullbehandlande tjänstemannen, vilken, vid bifall till anmärkningen, finge av varuägaren söka ersättning efter befogenhet — hemställt, att, då denna tjänstemännens mellanställning mellan revisionen och varuägaren kunde för tjänstemännen leda till mycket betänkliga konsekvenser i ekonomiskt hänseende, densamma måtte borttagas och revisionens yrkande om utgivande av tullskillnad riktas direkt mot vederbörande varuägare. Kommissionens sålunda gjorda hemställan borde emellertid gälla icke blott vid oriktig tullbehandling utan även vid feldebitering; dock borde den skillnad göras, att, medan vid fall av oriktig tullbehandling tulltjänstemannen borde stå alldeles utom saken — frånsett att han vid visad okunnighet eller vårdslöshet disciplinärt bestraffades — han i fall av feldebitering icke borde helt och hållet undgå ekonomiskt ansvar, ehuruväl detta borde vara av endast subsidiär art och alltså göras gällande endast, då vederbörande varuägare icke kunde anträffas eller vore insolvent. I händelse tulltjänstemannen förfore brottsligt, borde givetvis strafflagens allmänna bestämmelser om ersättningsskyldighet komma till användning efter domstols prövning.

Vad frågan om varuemottagarens rättsställning beträffade, vore det tydligt, att han utsattes för betydande risker i ekonomiskt hänseende, om tullavgift för importerad vara skulle, såsom nu vore fallet, kunna efterdebiteras ända till tre år efter uppbördsårets förlopp. I regel hade importören sålt varan vidare och därvid kalkylerat priset med hänsyn tagen till den erlagda tullen. Utsattes han sedan för efterdebitering, hade han ingen möjlighet att av sin köpare utfå skillnadsbeloppet, utan bleve detta för honom ren förlust. Det nuvarande tillståndet kunde näppeligen karaktäriseras annorlunda än som raka motsatsen till rättssäkerhet. Huruvida feldebitering eller oriktig tullbehandling förelåge, vore härvid från varuemottagarens sida utan betydelse, ty resultatet bleve för honom i båda fallen detsamma. Den skillnad vore dock rådande, att, medan vid feldebitering varuägaren lika väl som tulltjänstemannen borde kunna märka ett begånget fel, sådant icke kunde sägas vara fallet vid oriktig tullbehandling, då hos en varuägare ej finge förutsättas specialinsikter i tulltaxans tillämpning. Det kunde därför icke sägas vara för rättskänslan stötande, om efterdebitering verkställdes i förra fallet men ej i det senare. Det enda varuägaren vid fall av feldebitering kunde med skäl fordra, vore, att rätten till efterdebitering begränsades genom fastställandet av en ej alltför lång preskriptionstid; och borde densamma enligt kommissionens tanke kunna sättas till två år, från tullbehandlingstillfället räknat. I avseende å förhållandena vid oriktig tullbehandling borde däremot grundliga reformer vidtagas i den nu gällande gamla lagstiftningen; att, såsom skett i det av riksdagen år 1909 antagna författningsförslaget, stipulera två års preskriptionstid syntes ej kunna anses annorlunda än såsom en halvmesyr, varvid olägenheterna av nuvarande bestämmelser skulle kvarstå i huvudsak oförminskade. Kommissionen hade undersökt möjligheten av att preskriptionstiden helt och hållet indroges, så att talan mot den en gång förrättade tullbehandlingen ej finge ske vare sig från tullverkets eller från varuemottagarens sida. För tullverket vore detta ej så betänkligt, som vid första påseendet kunde tyckas, då en kontroll därå, att vid tullbehandlingen riktiga rubriker blivit tillämpade, knappast kunde tänkas; sedan de tullbehandlade varorna utlämnats till vederbörande emottagares disposition, vore de nämligen icke tillgängliga för förnyad undersökning. För varuemottagaren skulle emellertid olägenheterna av att förlora varje rätt att klaga över verkställd tullbehandling vara alltför betydande. I många fall — såsom då

varuägaren vid tullbehandlingstillfället företrätts av otillräckligt kvalificerad person, då tullbehandlingen verkställts genom speditör eller då densamma ombesörjts av vederbörande post- eller järnvägsförvaltning — förelåge ett praktiskt behov av att någon klagotid funnes för sökande av rättelse i tullbehandlingen; och syntes trettio dagar vara ett lämpligt tidsmått härför. Då de mot varandra stående parterna, tullverket och varuemottagaren, givetvis borde tillerkännas en lika gynnsam ställning, ville kommissionen alltså uttala sig för att såväl tullverket som varuemottagaren förbehölles rätt att inom trettio dagar från tillfället för tullbehandlingen tala å densamma.

Enligt generaltullstyrelsens förslag skulle jämväl beträffande vissa andra av tullverket uppburna avgifter än tull vidtagas förkortning i nu gällande preskriptionstider. Då några praktiska skäl härför ej vore för handen, saknade kommissionen anledning närmare ingå på detta ämne.

På grund av vad sålunda anförts föreslog kommissionen,

att rätt till påkallande av ändring skulle vara såväl tullverket som varuemottagaren förbehållen, vid feldebitering under två år och vid oriktig tullbehandling under trettio dagar, räknat i båda fallen från tullbehandlingstillfället; samt

att vid feldebitering vederbörande tjänsteman skulle, i händelse varuemottagaren ej kunde anträffas eller befunnes insolvent, vara subsidiärt ansvarig.

Det bör här uppmärksammas, att kommissionen, efter vad den ock antytt i sitt yttrande, såsom beteckning för »tillämpning av tulltaxan» använt ordet »tullbehandling», ehuru detta ord enligt §§ 48, 51 och 53 i tjänstgöringsreglementet för tullverket har vidsträcktare innebörd, nämligen bestämmande jämväl av varas myckenhet och värde samt varukollis vikt. Nämnda ord har därefter i enahanda bemärkelse använts även av andra i ärendet hörda. Orden »varuemottagare» och »varuägare» hava nyttjats i en och samma betydelse.

Jämförande översikt av tullkommissionens förslag.

I anslutning till denna redogörelse må härefter lämnas en översikt av innebörden i tullkommissionens förslag i jämförelse med nu bestående förhållanden.

Vad *varuägaren* beträffar innebar förslaget följande förändringar i hittillsvarande ordning:

a) vid för låg debitering av tullavgift:

förkortning av den nuvarande tiden för varuägarens ersättningsskyldighet, tre år efter uppbördsårets utgång, till vid fall av oriktig tillämpning av tulltaxan trettio dagar och vid fall av feldebitering två år från tullbehandlingstillfället;

b) vid för hög debitering av tullavgift:

på grund av oriktig tillämpning av tulltaxan: förkortning av den nuvarande tiden för varuägares rätt till restitution, ett år från förtullningsdagen, till trettio dagar från tullbehandlingstillfället; samt

på grund av feldebitering: förlängning av den ettåriga restitutionstiden till två år.

För den händelse varuägaren vid tillfället förfarit brottsligt eller icke varit i god tro, torde få förutsättas, ehuru sådant ej av kommissionen utsagts, att hans ersättningsskyldighet skulle sträcka sig utöver ovan angivna tider.

Vad *tulltjänstemännen* beträffar skulle enligt kommissionens förslag deras ersättningsskyldighet helt bortfalla vid för låg debitering på grund av felaktig tillämpning av tulltaxan och vid för låg debitering av annan orsak inträda endast i fall, då varuägaren icke kunde anträffas eller befunnes insolvent. Huruvida tiden för tjänstemännens ersättningsskyldighet i sådant fall skulle förbliva vid den nuvarande eller nedsättas till två år, angavs icke av kommissionen. Vid brottsligt förfarande från tjänstemans sida skulle strafflagens allmänna bestämmelser om ersättningsskyldighet komma till användning.

Kommissionens förslag innebar vidare, att, med borttagande av tjänstemännens nuvarande mellanställning mellan tullverket och varuägaren, revisionens yrkande om utgivande av tullskillnad, såväl på grund av feldebitering som på grund av oriktig tillämpning av tulltaxan, skulle riktas direkt mot varuägaren.

Vad angår andra av tullverket uppburna avgifter än tull skulle hittillsvarande preskriptionstider fortfarande gälla.

Nu föreliggande förslag.

Generaltullstyrelsen år 1922.

Efter remiss den 9 april 1920 har generaltullstyrelsen den 6 juni 1922 avgivit utlåtande över tullkommissionens förslag.

Utlåtandet ansluter sig till yttranden dels av åtskilliga i ärendet hörda lokala tullmyndigheter, dels ock av Stockholms handelskammare i en den 9 november 1920 dagtecknad skrift. I dessa yttranden har kommissionens förslag i huvudsak tillstyrkts. Emellertid hava i åtskilliga fall några mindre erinringar eller anmärkningar framställts. Av dessa må följande anföras:

Beträffande preskriptionstidens längd har från ett par håll anmärkts, att en tid av trettio dagar för rätt att överklaga verkställd tullbehandling vore alltför kort, särskilt med hänsyn därtill, att tullbehandlingen i många fall ägde rum å annan ort än den, där varuägaren vore bosatt, och ombesörjdes av speditörer eller post- eller järnvägsförvaltning, samt att sagda tid därför borde utsträckas till sextio dagar eller tre månader. Med anledning av kommissionens förslag, att preskriptionstiden vid oriktig tullbehandling skulle räknas från tullbehandlingstillfället, har framhållits, att tullbehandlingen av ett varuparti stundom icke kunde avslutas vid det tillfälle, då undersökningen ägde rum, utan måste uppskjutas i avvaktan på fullständig faktura eller på grund av behov av varans närmare undersökning eller av annan anledning, och att därför utgångspunkten för tidens beräknande lämpligen borde vara tullbehandlingens avslutande, ävensom att för gods, som inkommit med posten eller med ångfärja och efter tullbehandling i gränsorten skulle sändas vidare till ort utan tullkammare, de trettio dagarnas preskriptionstid borde räknas från den dag, då varuemottagaren av vederbörande post- eller järnvägsförvaltning blivit aviserad om godsets ankomst. Av en tullkammare har yrkats, att preskriptionstiden vid feldebitering måtte räknas från uppbördsårets utgång. Vidare har en tullmyndighet uttalat såsom

sin åsikt, att någon ändring i det i § 53 tjänstgöringsreglementet förekommande stadgande om tulltjänstemans ansvar för tullbehandling icke borde ifrågakomma; genom borttagande, på sätt kommissionen syntes avse, av detta ansvar, kunde befaras, att tullpersonalen frestades till benägenhet för en mindre noggrann tillämpning av tulltaxans bestämmelser. Slutligen har av två tullkamrar anmärkts, att de föreslagna nya bestämmelserna borde gälla icke blott, såsom kommissionen föreslagit, tullavgift utan även andra avgifter, som uppbures av tullverket; i motsatt fall skulle nämligen synnerligen egendomliga förhållanden kunna uppstå.

Generaltullstyrelsen har i sitt utlåtande gjort det allmänna uttalande, att det icke kunde bestridas, att gällande bestämmelser om varuägares skyldighet att ansvara för oberäknad eller för lågt beräknad tullavgift eller andra avgifter, som uppbures av tullverket, ävensom om hans rättighet att återbekomma för högt uttagna avgifter vore såväl föråldrade som i hög grad ofullständiga. Enligt styrelsens mening vore fördenskull en omarbetning av sagda bestämmelser av behovet synnerligen påkallad; och jämväl de med förevarande ämne sammanhängande bestämmelserna om tulltjänstemännens ansvarighet och tiden för densammas fortvaro behövde förändras.

I enlighet med denna uppfattning har generaltullstyrelsen med utgångspunkt från kommissionens förslag utarbetat ett förslag till förordning angående tullverkets och trafikerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då tull eller annan avgift, som uppbäres av tullverket, erlagts med oriktigt belopp, m. m. Förslaget torde såsom bilaga få fogas vid statsrådsprotokollet (bilaga 1). De närmare grunderna för förslaget har styrelsen angivit i huvudsak sålunda:

Varuägares skyldigheter och rättigheter.

I fråga om tiderna för trafikerandes såväl skyldighet att ansvara för för litet debiterade avgifter som rättighet att återbekomma för mycket uttagna avgifter vore likformighet behövlig och önskvärd. Emellertid syntes den icke böra omfatta alla de fall, då oriktig debitering ägt rum. Då oriktig debitering av tullavgift föranletts därav, att felaktig tullbehandling ägt rum, borde preskriptionstiden vara väsentligt kortare än för det fall, att den oriktiga debiteringen skett av annan anledning. Vad 1914 års tullkommission anfört såsom skäl härför måste enligt styrelsens uppfattning tillerkännas giltighet. Denna kortare preskriptionstid, vilken borde vara lika för varuägaren och tullverket, syntes i vissa fall böra gälla även för andra avgifter än tullavgifter. En del enligt tullstadgan eller andra tullförfattningar utgående avgifter, såsom nederlagsavgift, provianteringsfrilagersavgift och handelsrestitutionsavgift, utginge nämligen med viss procent av tullbeloppet. Detsamma vore förhållandet med åtskilliga enligt tullstadgan eller andra tullverket rörande författningar utgående böter. Hade sålunda tullbeloppet för ett inkommet varuparti blivit oriktigt debiterat, bleve samma förhållande rådande i fråga om dessa avgifter eller böter, i den mån sådana debiterats för varupartiet; och om den oriktiga debiteringen av tullbeloppet föranletts av att varupartiet oriktigt tullbehandlats, borde enligt styrelsens mening, till undvikande av sådana oegentligheter, som omförmälts, den för tullavgiften föreslagna kortare preskriptionstiden gälla även för ifrågavarande, på grund av tullavgiftens felaktiga debitering likaledes felaktigt debiterade av-

gifter och böter. Hade däremot den felaktiga debiteringen av tullavgiften föranletts av annan orsak än oriktig tullbehandling — såsom felräkning av ett eller annat slag eller felaktig uppskattning av varans vikt eller värde — borde på av kommissionen anförda skäl en längre preskriptionstid gälla; men samma preskriptionstid borde för vinnande av likformighet ock gälla beträffande andra för varupartiet till äventyrs belöpande avgifter och böter. Vidare borde, likaledes till förekommande av oegentligheter av nyss berörd beskaffenhet, samma längre preskriptionstid — lika för tullverket och trafikerande — tillämpas jämväl i alla övriga fall, då felaktig debitering förekommit. Generaltullstyrelsen ansåge sålunda, att preskriptionstiderna borde vara allenast två, vare sig för låg eller för hög debitering ägt rum.

De bestämmelser, som erfordrades för det fall, då ett inkommet varuparti tullbehandlats enligt den vid tullbehandlingstillfället allmänt gällande uppfattning men denna uppfattning sedermera ändrats, syntes i huvudsak böra, såvitt desamma avsåge rätt att efterdebitera tull, överensstämma med motsvarande föreskrifter i det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget. Däremot hade den i detta förslag intagna bestämmelsen om viss inskränkning i varuägares rätt till restitution, då förändringen gått i den riktning, att varan ansetts böra beläggas med lägre tull eller vara tullfri, funnits böra bortfalla.

Trafikerandes ansvarighet för bristande uppdebitering av avgifter, borde i sådana fall, då bristen föranletts av brottsligt förfarande från den trafikerandes sida eller då han eljest icke varit i god tro, sträcka sig utöver den för andra fall stadgade tid, alltså bedömas efter allmän lag. I nyssberörda författningsförslag hade förekommit den bestämmelse, att varuemottagare skulle jämväl efter den bestämda preskriptionstidens förlopp i dylikt fall vara tullverket ansvarig för den å inkommet varuparti belöpande tullen. Enligt generaltullstyrelsens mening förelåge ej något skäl, varför icke denna bestämmelse skulle utsträckas till att omfatta alla de fall, då på grund av en trafikerandes brottsliga förfarande eller bristande goda tro avgift, varå den ifrågasatta författningen vore tillämplig, blivit för litet uppdebiterad, varvid emellertid anspråket komme att bero på prövning av domstol. I fall, då varuägare vid tullbehandling använt sig av ombud och detta gjort sig skyldigt till brottsligt förfarande eller icke varit i god tro, borde varuägarens ansvarighet likaledes vara utsträckt utöver eljest gällande tid.

Tulltjänstemans ansvarighet.

Vidkommande härefter redogörares eller tjänstemans i tullverket ansvarighet syntes det vara uppenbart, att, då tjänsteman vid tjänstförrättning gjort sig skyldig till brottsligt förfarande eller eljest icke varit i god tro, hans ersättningsskyldighet för på grund härav skedd underdebitering eller uraktlåten debitering borde bedömas efter allmän lag. Vad beträffade övriga fall fordrade följdriktigheten, att de bestämmelser i förevarande hänseende, som kunde bliva meddelade, komme att gälla icke blott tullavgift utan även samtliga andra avgifter, som avsåges i den ifrågasatta författningen, i den mån redogörare eller tjänsteman skulle vara ersättningsskyldig vid bristande debitering av desamma. Vad anginge underdebitering eller uraktlåten debitering av tullavgift på grund av felaktig tullbehandling, vore styrelsen ense med 1914 års tullkommission därom, att — ehuruväl visad okunnighet eller vårdslöshet vid tullbehandlingens verkställande borde kunna ådraga tjänstemannen disciplinär bestraffning — någon ersättningsskyldighet för det bristande tullbeloppet icke borde åligga honom. Styrelsens egentliga skäl för denna uppfattning vore, att sådan ersättningsskyldighet kunde vara ägnad

att verka till en benägenhet hos den tullbehandlande tjänstemannen att, så snart en tullbehandlingsfråga varit i minsta mån tvivelaktig, med åsidosättande till en viss grad av behörig hänsyn till varans beskaffenhet, tillämnade användning, värde eller dylikt tillämpa högre tullsats än som rimligtvis bort ifrågakomma. Enahanda frihet från ersättningsskyldighet borde konsekvent gälla även med avseende å bristande debitering av för ett inkommet tullpliktigt varuparti till äventyrs belöpande andra avgifter eller böter, där sådan debitering i följd av dessa avgifters beroende av tullbeloppet, ägt rum på grund av att detta beräknats efter lägre tullsats än vederbort eller varupartiet utlämnats tullfritt. I övriga fall av underdebitering eller bristande debitering — vilka alltså skulle sammanfalla med dem, då den längre preskriptionstiden för varuägare eller annan trafikerande skulle gälla — borde däremot vederbörande tulltjänsteman vara ersättningsskyldig för det bristande beloppet; tjänstemannens ersättningsskyldighet borde dock, såsom kommissionen ock ansett, inträda, endast då det bristande beloppet icke kunde uttagas från den i första hand ersättningsskyldige, nämligen varuägaren eller annan trafikerande. Såsom ytterligare förutsättning för inträdandet av tulltjänstemannens ersättningsskyldighet borde gälla, att bristen uppkommit på grund av feldebitering, felräkning eller annat förfarande från tjänstemannens sida, som skäligen kunde anses hänförligt till vårdslöshet eller försummelse i tjänsten. En särskild prövning härav syntes stundom bliva erforderlig, i synnerhet då tull för ett varuparti beräknats efter ett felaktigt uppgivet värde. Riktigheten av lämnad uppgift om varuvärdet kunde stundom vara synnerligen vansklig att bedöma; ibland vore förhållandena sådana, att en oriktig uppgift godtoges, utan att detta kunde sägas utgöra något bevis på vårdslöst eller försumligt förfarande, men i andra fall kunde, såsom stundom inträffat, en värdeuppgift vara till den grad oriktig, att detta genast borde falla i ögonen, därest vid tullbehandlingen vederbörlig omsorg och noggrannhet iakttoges. Vid feldebitering i det förra fallet borde vederbörande tullbehandlingsförrättare vara fri från ersättningsskyldigheten, i det senare fallet icke. Vid annan feldebitering, exempelvis på grund av felaktig viktberäkning, samt vid felräkning av ett eller annat slag, skulle givetvis alltid ersättningsskyldighet subsidiärt vara för handen. Slutligen borde en viss preskriptionstid bestämmas, inom vilken krav mot vederbörande tjänsteman skulle framställas; och denna tid borde enligt styrelsens åsikt, utan hinder av vad som i sådant avseende gällde för uppbördsmäns och redogörares ansvarighet, vara densamma som den för trafikerande gällande längre preskriptionstiden. Att, såsom av kammarrätten ifrågasatts, bestämma en kortare preskriptionstid för tjänstemännen än för de trafikerande syntes, då tjänstemännens ersättningsskyldighet skulle vara endast subsidiär, icke vara erforderligt eller ens böra ifrågakomma.

Enligt § 14 i gällande tjänstgöringsreglemente för tullverket vore tullförvaltningsföreståndare såsom redogörare ansvarig för tullförvaltningen åliggande journalsföring, debitering, uppbörd och redovisning. Det hade av en tullförvaltning ifrågasatts, att ersättningsskyldigheten för underdebitering eller uraktlåten debitering skulle överflyttas från redogöraren till den tjänsteman, som begått felet. Generaltullstyrelsen kunde dock för sin del icke finna en sådan ändring av i detta avseende gällande bestämmelser lämplig, utan ansåge, att ansvaret och ersättningsskyldigheten gentemot tullverket borde fortfarande som hittills åligga redogöraren, som givetvis, i den mån hans subsidiära ersättningsskyldighet toges i anspråk, kunde söka sitt åter av vederbörande felande tjänsteman.

Avbrytande av preskription m. m.

I fråga om det sätt, varpå preskriptionen skulle avbrytas eller med andra ord krav skulle göras gällande från tullverkets sida mot varuägare, annan trafikerande eller redogörare borde lämpligen gälla, att krav skulle anses vara anställt, då varuägare, annan trafikerande eller redogörare erhållit del av beslut, varigenom tulltaxan förklarats hava blivit vid tullbehandling oriktigt tillämpad, eller av framställd anmärkning — vare sig från revisionens eller från vederbörande tullförvaltnings sida — om att sådant förhållande ägt rum eller att eljest underdebitering eller uraktlåten debitering förekommit. Enär delgivning med vederbörande trafikerande komme att ombesörjas av tullförvaltningen, skulle den av ovanberörda förutsättningar för inträdandet av redogörarens subsidiära ansvarighet, att krav skulle vara anställt mot honom inom den för trafikerande gällande preskriptionstid, komma att vara för handen, så snart en anmärkning inom sagda tid tillställts redogöraren för delgivning med trafikerande. Frågan, huruvida, såsom kommissionen föreslagit, anmärkning skulle riktas direkt mot vederbörande trafikerande eller, såsom nu vore fallet, mot vederbörande tjänsteman, syntes styrelsen, därest det fastsloges, att den trafikerande vore i första hand ersättningsskyldig och att redogörarens ersättningsskyldighet skulle inträda endast subsidiärt, vara av huvudsakligen formell betydelse. De bestämmelser rörande anmärkningens formella beskaffenhet, som kunde finnas behövliga eller lämpliga, borde meddelas i instruktionen för generaltullstyrelsen eller tjänstgöringsreglementet för tullverket.

Krav från trafikerandes sida å återbekommande av på grund av felaktig tillämpning av tulltaxan för mycket erlagd tull, annan avgift eller böter borde anses vara anställt i och med det att tullbehandlingen överklagats hos generaltullstyrelsen eller eljest anmärkning om den felaktiga tullbehandlingen gjorts. I övriga fall av överdebitering borde kravet anses hava skett genom ingivande av restitutionsansökning till styrelsen eller, där lokal tullmyndighet ägde bevilja restitution, till denna myndighet.

Specialmotivering.

Utöver vad sålunda anförts rörande förslagets innehåll, har generaltullstyrelsen såsom mera speciell motivering för vissa bestämmelser i §§ 2 och 3 av förslaget utlåtit sig i huvudsak sålunda:

§ 2.

Preskriptionstiden vid feldebitering av tullavgift i anledning av felaktig tillämpning av tulltaxan hade av tullkommissionen föreslagits till trettio dagar från tullbehandlingstillfället räknat, såväl för tullverket som för varuägaren. Vissa av de hörda tullmyndigheterna ävensom Stockholms handelskammare hade emellertid på anförda skäl föreslagit någon utsträckning av nämnda tid, handelskammaren till sextio dagar. Frågan härom måste enligt styrelsens åsikt ses huvudsakligen ur synpunkten av varuägarnas intresse, då, särskilt med den starka förkortningen av preskriptionstiden, från tullverkets sida anmärkning om felaktig tullbehandling endast undantagsvis syntes kunna ifrågakomma. De skäl för en längre preskriptionstid, som anförts av tullmyndigheterna och handelskammaren, syntes styrelsen äga giltighet, varför styrelsen ansett denna tid böra, såväl vid för hög som vid för låg debitering, bestämmas till sextio dagar. Under det att kommissionen ville räkna tiden från tullbehandlingstillfället, ansåge styrelsen vidare på av vissa tullmyndigheter anförda skäl utgångspunkten för tidens beräknande lämpligare böra angivas vara den dag, då tullbehandlingsförrättningen hos den lokala tullmyndigheten avslutades, d. v. s. då tullbehandlingsattesten utfärdades.

Den i § 2 mom. 1 förekommande bestämmelsen om frihet från efterdebitering i sådana fall, då tullbehandlingen av ett varuparti skett på ett sätt, som vid tullbehandlingens verkställande varit att anse såsom riktigt, men uppfattningen om rätta tullbehandlingen av dylik vara sedermera ändrats, anslöte sig i huvudsak till den motsvarande bestämmelse, som förekomme i det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget. I sak skilde dock den föreslagna bestämmelsen sig från sagda författningsförslags därutinnan, att den förra dels avsåge förutom tull, även andra av tullbeloppet beroende avgifter, dels ock icke innehölle någon föreskrift om befrielse för redogörare från ersättningsskyldighet. Olikheten vore i övrigt av redaktionell beskaffenhet och bestode förnämligast däri, att berörda författningsförslags i viss mån obestämda uttryck, att varupartiet »attesterats i enlighet med den vid tullbehandlingstillfället allmänneligen gällande uppfattning» utbytts mot den mera preciserade bestämmelsen, att varupartiet förutsättes hava blivit tullbehandlat i enlighet med generaltullstyrelsens till allmän kännedom meddelade beslut rörande tulltaxans tillämpning å vara av samma beskaffenhet som det tullbehandlade varupartiet.

I det yttrande, som av generaltullstyrelsen avgavs den 28 mars 1907 i anledning av ovanberörda vid samma års riksdag väckta motion, hade styrelsen anfört, att en bestämmelse i syfte att borttaga rätten att efterdebitera tull för ett inkommet och utlämnat varuparti på grund av sedermera ändrad uppfattning rörande tullsatsen för vara av samma slag borde äga tillämpning, allenast då tullbehandlingen verkligen vore avslutad, således icke i det fall, att tullbehandling av ett varuparti, som utlämnats mot säkerhet för tullavgifterna, blivit dragen under högre myndighets prövning och detsamma därvid förklarats skola beläggas med högre tull än den, som blivit åsatt av den lokala tullmyndigheten. Denna styrelsens uppfattning hade delats av riksdagen i dess skrivelse den 2 maj 1907 (nr 99). Med anledning härav hade i det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget inryckts det villkor för frihet från efterdebitering i nyss omförmälda fall, att varupartiet skulle »efter vederbörligen avslutad tullbehandling» hava utlämnats till varuägaren. En dylik fordran syntes emellertid med minst samma fog kunna uppställas även för det fall, att felaktig tullbehandling verkligen ägt rum; och vidare finge det anses vara utan egentlig betydelse, huruvida varupartiet utlämnats mot säkerhet för tullavgiften eller om tullen erlagts. Denna uppfattning innebure, att, om varuägaren överklagat tullbehandlingen av ett inkommet och utlämnat varuparti och detta genom det slutliga beslutet i tullbehandlingsfrågan förklarades skola draga högre tull än den enligt det överklagade beslutet bestämda, varuägaren skulle, ändå att det slutliga beslutet meddelades senare än sextio dagar efter tullbehandlingsattestens utfärdande, likväl vara skyldig att betala den tull — och eventuellt annan avgift — som enligt samma beslut skolat utgå för varupartiet. Tullbehandlingen vore nämligen, ehuru varupartiet utlämnats, icke att anse såsom avslutad, förrän slutligt beslut i anledning av varuägarens besvär meddelats. En bestämmelse i nu omförmäld riktning hade intagits såsom ett tredje stycke av § 2 mom. 1 i förslaget.

I det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget förekom den bestämmelse, att, där ett varuparti tullbehandlats i enlighet med gängse tillämpning av tulltaxan men ändring häri sedermera i annat ärende skett i den riktning, att dylik vara belagts med lägre tull än tillförne eller förklarats tullfri, restitution icke finge medgivas, såvida icke frågan om tullbehandlingen av berörda varuparti överklagats, innan beslutet om ändring

meddelats. Någon mot denna inskränkning i rätten till restitution svarande bestämmelse förekomme icke i § 2 mom. 2 av det föreliggande förslaget. Anledningen härtill vore, dels att en sådan inskränkning med hänsyn till den starka förkortningen av preskriptionstiden för restitutions sökande — enligt förstnämnda förslag två år efter uppbördsårets utgång men enligt styrelsens förslag sextio dagar efter tullbehandlingsattestens utfärdande — ansetts icke vara behövlig, dels ock att inskränkningens borttagande synts vara en lämplig kompensation för de i viss mån strängare bestämmelserna om rätt att efterdebitera för ringa uttagen tull, som föreslagits i § 2 mom. 1.

§ 3. Preskriptionstiden vid feldebitering av tullavgift av annan anledning än att varan oriktigt tullbehandlats hade av kommissionen föreslagits till två år, likaledes räknat från tullbehandlingstillfället. Mot denna tids bestämmande till två år vore från generaltullstyrelsens sida icke något att erinra; men då styrelsen ansåge samma preskriptionstid böra gälla även vid feldebitering av andra avgifter än tullavgift, kunde tydligen utgångspunkten för preskriptionstiden icke bestämmas med hänsyn till tullbehandlingstillfället. I stället borde utgångspunkten bliva den dag, då avgift erlagts eller, där avgift rätteligen skolat erläggas men i följd av förelupet fel icke uppdebiterats, den dag, då avgiften, därest den uppdebiterats, sist skolat erläggas.

Översikt av generaltullstyrelsens förslag.

En översikt av de mera väsentliga punkterna i generaltullstyrelsens sålunda avgivna förslag giver vid handen följande.

Den tid, inom vilken krav mot varuägaren eller tullverket skulle få anföras, har styrelsen funnit böra fastställas till, vid oriktig tillämpning av tulltaxan sextio dagar i stället för, såsom 1914 års tullkommission föreslagit, trettio dagar, samt vid annan feldebitering två år, såsom kommissionen ifrågasatt. I motsats till kommissionen har styrelsen ansett, att ifrågavarande bestämmelser borde avse icke blott tullavgift utan jämväl övriga statsverket tillfallande avgifter, som trafikerande i denna sin egenskap hade att erlägga till tullverket, för så vitt dessa avgifter jämväl uppdebiterades av tullverket, ävensom böter, vilka enligt tullstadgan eller andra författningar utan föregående åtal utginge för försummelse från trafikerandes sida att iakttaga någon honom enligt respektive författning åliggande skyldighet.

Enligt generaltullstyrelsens förslag skulle vidare vid felaktighet, som vore att hänföra till brott, eller då tulltjänsteman eljest icke varit i god tro, någon inskränkning i den vanliga ersättningsskyldigheten ej inträda. I andra fall åter skulle redogörarens ersättningsskyldighet för underdebitering eller uraktlåten debitering av tull eller annan avgift inskränkas till sådana felaktigheter, som hade uppkommit av annan anledning än att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats. Tillika skulle såsom villkor för redogörarens ersättningsskyldighet gälla, att trafikerande, som skolat svara för det felande avgiftsbeloppet, icke kunnat anträffas eller befunnits sakna tillgång till beloppets gäldande, att bristen uppkommit genom feldebitering, felräkning eller annat förfarande från tulltjänstemans sida, som skäligen kunde anses hänförligt till vårdslöshet eller försummelse i tjänsten, samt

att krav mot redogöraren anställts inom två år efter det avgiftsbeloppet erlagts respektive bort erläggas.

Kommerskollegium år 1925.

Över generaltullstyrelsens förevarande förslag har, efter remiss den 4 april 1923, kommerskollegium den 28 mars 1925 avgivit utlåtande i samband med yttrande över 1914 års tullkommissions förslag och ett av generaltullstyrelsen den 20 mars 1923 framlagt förslag till ny tullstadga, vilka förslag jämväl remitterats till kollegium.

I utlåtandet har kommerskollegium meddelat, att kollegium begärt yttranden över de i berörda remisser avsedda frågorna från rikets auktoriserade handelskamrar samt berett tillfälle för följande näringskorporationer att i anledning av remisserna yttra sig, nämligen Sveriges allmänna exportförening, Sveriges industriförbund, Sveriges grossistförbund, Sveriges köpmannaförbund, Järnkontoret, Sveriges allmänna sjöfartsförening, Sveriges redareförening, Sveriges segelfartygs förening, Sveriges fartygsbefälsförening, Sveriges skeppsklarerare- och skeppsmäklareförening, Svenska hamnförbundet samt Stockholms speditörsförening och Göteborgs speditörsförening. Tillika har kommerskollegium upplyst, att yttranden inkommit från samtliga dessa korporationer med undantag av Sveriges allmänna exportförening, Sveriges segelfartygsförening och Göteborgs speditörsförening ävensom att beträffande frågan om ordnandet av rättsförhållandet mellan tullverket och varuemottagaren vid feldebitering eller oriktig tillämpning av tulltaxan närmare uttalanden gjorts av Skånes handelskammare, som givit uttryck åt sin tillfredsställelse med generaltullstyrelsens förslag i ämnet, Sveriges köpmannaförbund, som särskilt uttalat sin anslutning till förslaget om sextio dagars preskriptionstid, samt handelskammaren i Gävle, som uttalat sig för att de härutinnan föreslagna stadgandena borde inarbetas i tullstadgan.

För egen del har kommerskollegium förklarat sig ej hava någon erinran i sak att göra mot det av generaltullstyrelsen framlagda förslaget till författning i ämnet. Kollegium har emellertid framhållit såsom önskligt, att hithörande bestämmelser bleve för vinnande av största möjliga överskådlighet på ifrågavarande författningsområde inarbetade i tullstadgan.

Riksräkenskapsverket.

Efter remiss den 18 januari 1926 har jämväl riksräkenskapsverket den 23 mars 1926 utlåtit sig i ämnet samt därvid anfört i huvudsak följande:

Riksräkenskapsverket ansåge i likhet med generaltullstyrelsen, att avsevärda olägenheter skulle inträda, därest olika preskriptionstider komme att gälla för å ena sidan tullavgifter och å andra sidan övriga av tullverket debiterade avgifter ävensom böter. Ämbetsverket funne sig därför i angivna avseende böra biträda generaltullstyrelsens förslag därutinnan. Icke heller hade riksräkenskapsverket funnit något att erinra mot styrelsens förslag, att tiden, inom vilken krav vid oriktig tullbehandling skulle anföras, fastställdes till sextio dagar efter det tullbehandlingsattest utfärdats.

Med anledning av vad generaltullstyrelsen föreslagit i fråga om redogörares ansvar ville riksräkenskapsverket framhålla, att det givetvis vore önskvärt, att likformighet tillämpades beträffande tiden för framställandet

av revisionsanmärkningar mot samtliga statens redogörare. Skäl kunde ock anföras för att den nuvarande preskriptionstiden för redogöraransvaret i allmänhet något förkortades. Därest tiden för varuägares med fleres ansvarighet befunnes av hänsyn till handelns och sjöfartens intressen böra begränsas till två år efter det avgiftsbeloppet erlagts eller bort erläggas, vore det emellertid av vikt att, på sätt generaltullstyrelsens förslag avsåge, redogörarens ansvarighet icke sträckte sig till tid därutöver. — Riksräkenskapsverket funne sig under nu antydda förutsättning icke böra motsätta sig den begränsning i tiden för framställandet av anmärkningar mot tullverkets ifrågavarande redogörare, som generaltullstyrelsen föreslagit.

Vid bifall till vad generaltullstyrelsen föreslaget om redogörares ansvarsskyldighet, hemställde riksräkenskapsverket, att i kungörelsen den 12 december 1924 (nr 529) angående tid för framställande av anmärkningar vid uppbördsmäns och redogörares räkenskaper m. m. måtte intagas ett tillägg av innehåll, att angående den tid, inom vilken anmärkningar vid tullverkets redogörelser för debiterade tull- m. fl. avgifter ävensom böter skulle framställas, vore särskilt stadgat.

I övrigt hade riksräkenskapsverket icke funnit anledning till något uttalande i anledning av remissen.

Överarbetning av generaltullstyrelsens förslag.

Vid tiden för avgivandet av sistnämnda utlåtande pågick inom finansdepartementet arbete med upprättande av det förslag till ny tullstadga, varå den från och med den 1 maj 1928 gällande tullstadgan av den 7 oktober 1927 (nr 391) är byggd. Det ansågs då lämpligt att i förslaget intaga även erforderliga stadganden angående ordnandet i förevarande hänseende av rättsförhållandet mellan tullverket och varuägaren, samt av tulltjänstemännens ersättningsplikt. Utdrag ur tullstadgeförslaget, innefattande berörda stadganden, torde såsom bilaga få fogas vid statsrådsprotokollet (bilaga 2).

De sålunda föreslagna stadgandena överensstämma väsentligen med generaltullstyrelsens senast avgivna förslag, ehuru detta underkastats redaktionell överarbetning. I två avseenden avviker emellertid det inom finansdepartementet upprättade förslaget i sakligt hänseende från generaltullstyrelsens förslag. Det förra förslaget innefattar nämligen i fråga om ersättningsskyldigheten gentemot tullverket för underdebitering eller uraktlåten debitering bestämmelser (148 §), genom vilka denna skyldighet överflyttas från redogöraren till den tjänsteman, som begått felet, medan det senare förslaget upptager stadganden (§ 4) av innehåll, att ersättningsskyldighet skall såsom hittills åligga redogöraren. Vidare innehåller det inom finansdepartementet upprättade förslaget till skillnad från generaltullstyrelsens förslag bestämmelser om att ersättningsskyldighet skall föreligga icke blott i fall, då felet uppstått på grund av annan anledning än oriktig tillämpning av tulltaxan, utan även då felet föranletts av sådan oriktig tillämpning. Ersättningsskyldigheten, vilken i det förstnämnda fallet är enligt båda förslagen ifrågasatt att bestå under en tid av två år från det den anmärkta avgiften bort erläggas, är i det sistnämnda fallet enligt det inom finansdepartementet upprättade förslaget begränsad till att gälla under en tid av sextio dagar,

d. v. s. under samma tid, som motsvarande krav mot varuägaren kan enligt förslaget framställas.

Kommerskollegium och generaltullstyrelsen m. fl. år 1927.

Över det inom finansdepartementet upprättade förslaget till tullstadga hava, efter särskilda remisser den 13 november 1926, yttranden avgivits den 28 januari 1927 av generalpoststyrelsen, den 31 januari 1927 av generaltullstyrelsen efter hörande av vissa tullmyndigheter, samma dag av lotsstyrelsen, den 5 mars 1927 av kommerskollegium efter hörande av de auktoriserade handelskamrarna och åtskilliga andra korporationer eller sammanslutningar samt den 16 mars 1927 av järnvägsstyrelsen.

I de avgivna yttrandena har icke någon erinran gjorts mot ifrågavarande bestämmelser i tullstadgeförslaget.

Departementschefen.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att gällande bestämmelser, som reglera förhållandet mellan tullverket och varuägaren eller annan trafikant i fall, då tull eller annan statsverket tillkommande avgift, som uppbäres av tullverket, blivit påförd med högre eller lägre belopp än vederbort, äro såväl ofullständiga som till sitt innehåll mindre tillfredsställande. De huvudanmärkningar, som riktats mot bestämmelserna, kunna i korthet sammanfattas sålunda. Bestämmelserna ägde, med ett mindre väsentligt undantag, efter sin ordalydelse tillämpning endast å tull, vilket förhållande, särskilt i avseende å till tullmedel ej hänförliga avgifter, i tillämpningen föranlett ovisshet om preskriptionstidens längd. För varuägaren vore det till uppenbar olägenhet att intill tre år efter uppbördsårets utgång och i vissa fall ännu längre tid vara utsatt för risken av efterdebitering, medan han å sin sida, därest avgift debiterats med högre belopp än vederbort, i allmänhet måste för vinnande av restitution söka rättelse inom ett år från förtullningsdagen. För den för uppbörden ansvarige tulltjänstemannen, redogöraren, innebure bestämmelserna den uppenbara olägenheten, att han, även om han icke själv verkställt eller ens haft tillfälle att kontrollera den åtgärd, som föranlett en sedermera felaktig befunnen debitering, i förhållande till statsverket i regel nödgades bära det ekonomiska ansvaret för följderna av feldebiteringen och vore hänvisad att på egen risk söka sitt åter av varuägare eller annan trafikant.

Under den tid av över tjugu år, som förflutit sedan reformsträvandena på detta område först gjort sig gällande, hava de sålunda påtalade olägenheterna blivit alltmer uppenbara. Det är därför ägnat att väcka tillfredsställelse, att såsom slutresultat av utredningen framgått ett förslag, mot vilket under remissbehandlingen icke från något håll riktats någon anmärkning, nämligen generaltullstyrelsens förslag av år 1922, sådant det efter en väsentligen formell omarbetning influtit i förutnämnda förslag till tullstadga. Generaltullstyrelsens förslag åter är såsom förut nämnts närmast föranlett av och ansluter sig till 1914 års tullkommissions betänkande i ämnet.

För egen del har jag kommit till den uppfattning, att man genom utfärdande av bestämmelser i huvudsaklig överensstämmelse med det nu före-

liggande förslaget skulle på ett lyckligt sätt, under bevakande av statsverkets berättigade intressen, undanröja de för såväl trafikanterna som tulltjänstemännen kännbara olägenheter, som äro förenade med nu gällande stadganden. Jag har därför låtit inom finansdepartementet i anslutning till förslaget och med beaktande av den nya tullstadgans innehåll utarbeta ett förslag till förordning angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket. Därest sistnämnda förslag — vilket jag i det följande för korthetens skull benämner 1928 års förslag — efter proposition av Kungl. Maj:t vinner riksdagens bifall, torde jag senare få för Kungl. Maj:t framlägga förslag till sådana tillämpningsföreskrifter, som torde böra utfärdas i administrativ ordning.

Vad först angår 1928 års förslags tillämpningsområde har detta angivits att omfatta 1) tull eller annan införselavgift, som uppbäres av tullverket, 2) anståndspenningar samt 3) annan statsverket tillkommande avgift, som debiteras av tullverket. Under 1) äro för närvarande att hänföra, förutom tull, följande avgifter, nämligen sockerskatt, automobilskatt, automobilgummiringskatt samt bensinskatt. Med de under 2) upptagna anståndspenningar avses avgifter, som enligt 158 och följande §§ i nya tullstadgan påföras varuägare för försummelse att iakttaga föreskrivna tider vare sig för betalning av tull och annan införselavgift eller för fullgörande av vissa förpliktelser i avseende å godsets bortförande m. m. För dylika avgifter, hittills benämnda böter, torde beteckningen anståndspenningar komma att införas även i vissa andra författningar, såsom frihamnsstadgan och frilagersstadgan. Under 3) äro att hänföra följande avgifter, nämligen de enligt 177 § i nya tullstadgan utgående bokföringspenningarna, motsvarande de nuvarande nederlags- och transitupplagsavgifterna, auktionsprovision enligt 142 och 166 §§ i tullstadgan, ersättning enligt 194 § i tullstadgan för extra tullförrättning, provianteringsfrilagersavgift, restitutionsavgift enligt förordningen angående handelsrestitution, fyr- och båkavgift samt lastpenningar. Med den avgränsning, förslaget sålunda erhållit, kommer detta att äga tillämpning å varje slag av statsverket tillkommande avgift, som varuägare eller annan trafikant har att i sådan egenskap inbetala till tullverket, därest avgiften jämväl påföres av tullverket. En sådan likformighet är uppenbarligen till nytta ur den synpunkt, att största möjliga reda och enkelhet på så sätt uppnås. Därigenom torde ock utan olägenhet för statsverket handelns och sjöfartens berättigade intressen tillgodoses. En uppräkning av alla de avgifter, å vilka förslaget skulle vinna tillämpning, torde icke vara lämplig; därav skulle nämligen föranledas behov av författningsändring varje gång uppbörd av ny avgift tillades tullverket eller uppbörden av viss avgift överflyttades från tullverket till annan myndighet eller avgiften upphörde att utgå.

Vidkommande härefter frågan om preskriptionstidens längd torde få erinras, att både det av riksdagen år 1909 antagna förslaget, som avsåg tull, och det av generaltullstyrelsen den 30 december 1911 avgivna förslaget, som avsåg vissa andra avgifter, i fråga om såväl varuägares eller annan

trafikants ansvarighet gentemot redogörare som varuägares eller annan trafikants restitutionsrätt innehöllo bestämmelser om en preskriptionstid av två år, räknat från uppbördsårets utgång.

Under den följande utredningen har däremot, efter uppslag av 1914 års tullkommission, enighet vunnits därom, att för fall, då anledningen till fel i avgiftsberäkningen varit oriktig tillämpning av tulltaxan, i avseende å såväl tullverkets som varuägarens anspråk bör fastställas en väsentligt kortare preskriptionstid än för de fall, då felet uppstått av annan anledning, såsom felräkning, felaktig uppskattning av varans myckenhet eller värde, m. m. Då de skiljaktigheter i hithörande delar mellan tullkommissionens förslag och generaltullstyrelsens förslag av år 1922, för vilka i det föregående redogjorts, icke äro av väsentlig betydelse samt sistnämnda förslag härutinnan vunnit allmän anslutning, anser jag mig icke böra närmare uppehålla mig vid dessa skiljaktigheter. Jag vill endast erinra om anledningen till att man ansett två olika preskriptionstider böra stadgas. Ehuru olägenheterna för varuägaren av efterdebitering äro desamma, vare sig oriktig tillämpning av tulltaxan eller ren feldebitering varit anledningen till den föregående för låga debiteringen, har den skillnad dock ansetts föreligga, att, medan vid ren feldebitering varuägaren lika väl som tulltjänstemannen borde kunna märka ett begånget fel, så icke vore förhållandet, då oriktig tillämpning av tulltaxan ägt rum. Hos varuägaren kunde nämligen ej förutsättas specialinsikter i tulltaxans tillämpning. I huvudsaklig överensstämmelse med generaltullstyrelsens förslag år 1922 finner jag preskriptionstiden — lika för tullverket och varuägare eller annan trafikant — böra bestämmas, vid fall av felaktig tillämpning av tulltaxan till sextio dagar, räknat från det tullbehandlingen avslutats, och i andra fall till två år, räknat från det avgiften senast bort erläggas. Då termen »tullbehandling» använts i olika betydelser, har jag härvid begagnat den i nya tullstadgan förekommande termen »tulltaxering», varmed enligt tullstadgan förstås fastställande av godsets art enligt tulltaxan och utförande av därmed sammanhängande bestämningar. Framhållas må, att den kortare preskriptionstiden med denna ståndpunkt kan vinna tillämpning även å annan avgift än tull, exempelvis å anståndspenningar för försenad betalning, vilka för varje dag utgå med viss procentuell andel av tullbeloppet och vilka sålunda vid felaktig beräkning av tullbeloppet bliva påförda med oriktigt belopp.

Såsom tullkommissionen torde hava avsett och generaltullstyrelsen närmare framhållit är det uppenbart, att de föreslagna preskriptionsbestämmelserna icke böra kunna åberopas gentemot tullverket i fall, då den som skolat gälda avgiften eller hans ombud förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro. Likaså torde varuägare, som själv överklagat tulltaxeringen, icke böra kunna åberopa preskription gentemot sådant krav från tullverkets sida, som innebär yrkande att annan ännu högre tullsats skall tillämpas, detta enär tulltaxeringen i dylikt fall icke kan anses avslutad.

I fråga om de regler, som böra fastställas för fall, då ett varuparti vid

tulltaxeringen behandlats i överensstämmelse med allmänt gällande uppfattning angående tulltaxans rätta tillämpning å vara av samma slag — sådan denna uppfattning kommit till uttryck i av generaltullstyrelsen eller regeringsrätten meddelat beslut, som av generaltullstyrelsen kungjorts till allmän kännedom — samt tillämpningen av tulltaxan å varuslaget ändrats efter det varupartiet utlämnats från tullverket, föreligger en viss skillnad mellan det av riksdagen år 1909 antagna förslaget och generaltullstyrelsens förslag av år 1922. Medan enligt förstnämnda förslag denna omständighet icke skulle för varuägaren föranleda vare sig skyldighet att utgiva högre avgiftsbelopp eller rättighet att erhålla restitution, innebär det senare förslaget, att varuägaren i dylikt fall väl liksom enligt 1909 års förslag skall vara fri från risk för efterdebitering, men däremot, till skillnad från vad som skolat gälla enligt 1909 års förslag, icke är betagen rätt till restitution. För statsverket har denna ändring ringa betydelse, särskilt med hänsyn till den från två år till sextio dagar begränsade preskriptionstiden; för varuägaren åter skulle inskränkning av restitutionsrätten i sådant fall synas obillig, särskilt som inskränkningen torde sakna motsvarighet i skattesystemet i övrigt. Jag har sålunda funnit mig böra härutinnan biträda generaltullstyrelsens mening.

Beträffande frågan om tulltjänstemans ersättningsskyldighet gentemot tullverket på grund av sådant felaktigt förfarande i tjänsten, som föranlett att avgift uttagits med lägre belopp än vederbort eller icke uttagits, där så bort ske, torde någon närmare utveckling av de med de nuvarande bestämmelserna förenade olägenheterna icke vara erforderlig. Jag vill endast erinra om ett mycket uppmärksammat fall, där redogörare, vilka i anmärkningsmål genom resolution av regeringsrätten förpliktats utgiva visst bötesbelopp, som de underlåtit påföra importör för dröjsmål med avförande av gods till nederlagsmagasin, nödgats till domstol instämma importören med yrkande om åläggande för denne att gälda beloppet. I detta mål fann högsta domstolen, som av handlingarna inhämtat, att regeringsrättens resolution blivit meddelad på besvär av, bland andra, ifrågavarande importör, rättvist fastställa hovrättens dom, varigenom betalningsskyldighet ålagts importören (Nytt juridiskt arkiv 1926 sid. 333). Av högsta domstolens motivering torde kunna utläsas, att därest importören icke varit part hos regeringsrätten i anmärkningsmålet, högsta domstolen skulle ansett sig oförhindrad pröva frågan huruvida importören rätteligen förskyllt böterna. Därest högsta domstolen vid sådan prövning kommit till motsatt resultat mot regeringsrätten, en utgång, som särskilt med hänsyn till att skiljaktig mening yppats inom regeringsrätten icke varit utesluten, skulle följden hava blivit den, att redogörarna på grund av regeringsrättens utslag varit skyldiga att till statsverket erlägga ett belopp, för vilket de enligt högsta domstolens dom icke kunde få ersättning av importören. Utom den obillighet mot tulltjänstemännen, som de nuvarande reglernas tillämpning medför, kunna dessa regler alltså lända till konflikt mellan den högsta judiciella och den

högsta administrativa domstolens avgöranden. En omläggning av förfarandet härvidlag synes därför vara önskvärd. Enklast synes omläggningen kunna ske genom införande av bestämmelse, att tullverkets krav skall riktas direkt mot trafikanten samt att tulltjänstemannens ansvar skall vara subsidiärt. I anslutning till dessa synpunkter har 1928 års förslag utformats på följande sätt. Är tulltjänstemannens förfarande att hänföra till uppsåtlig förbrytelse, skall tjänstemannen i fråga om ersättningsplikten vara underkastad allmän lag. I övrigt är tulltjänstemans ersättningsplikt begränsad till fall, då den som skolat svara för beloppet befunnits sakna tillgång till dess gäldande eller icke kunnat anträffas samt tjänstemannens förfarande kan anses hänförligt till vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet i tjänsten. För sistnämnda fall gälla samma preskriptionstider som i fråga om tullverkets krav gentemot varuägare eller annan trafikant eller alltså, där fråga är om oriktig tillämpning av tulltaxan, sextio dagar från tulltaxeringens avslutande och i annat fall två år från det avgiften senast bort erläggas. I allt väsentligt överensstämmer förslaget härutinnan med generaltullstyrelsens förslag av år 1922, till vars förut återgivna motivering i denna del (sid. 16—18) jag i huvudsak ansluter mig. På två punkter avviker emellertid 1928 års förslag från styrelsens förslag, nämligen dels därutinnan, att enligt det förra förslaget tulltjänstemannens subsidiära ersättningsskyldighet skall inträda även i fall av oriktig tillämpning av tulltaxan, dels ock därutinnan, att enligt samma förslag tullverkets krav skall riktas mot den tjänsteman, som begått felet, icke mot redogöraren i dennes berörda egenskap. I nämnda hänseenden överensstämmer 1928 års förslag däremot med tullstadgeförslaget, vilket i denna del jämväl av generaltullstyrelsen lämnats utan erinran. Det torde få anses principiellt riktigast, såväl att tulltjänsteman är ekonomiskt ansvarig för tjänstefel överhuvud taget som att tullverkets krav riktas mot den tjänsteman, som begått felet. Vid sådant förhållande och då därigenom undvikes den omgång, som ligger däri, att först talan anmärkningsvis riktas mot redogöraren och därefter denne i sin tur vänder sig mot den felande tjänstemannen, har jag funnit mig böra beträffande dessa frågor biträda den ståndpunkt, som kommit till uttryck i tullstadgeförslaget.

Till ytterligare stöd för vad 1928 års förslag i förevarande del innehåller torde jag få i korthet erinra om de bestämmelser, som i förevarande hänseende gälla beträffande debiteringen (ej uppbörden) av kronoutskylder samt påförande av de stämpelavgifter, beträffande vilka kontrollen åligger hovrätternas advokatfiskaler. För debiteringen av kronoutskylder är, enligt § 30 i uppbördsreglementet den 14 december 1917, på landet häradsskrivaren och i stad magistraten ansvarig. Icke desto mindre riktas anmärkning angående felaktig debitering regelmässigt — med tillämpning av bestämmelserna i kungörelsen den 17 december 1920 (nr 840) angående anställande av reservationskrav — direkt mot den skattskyldige. Och beträffande nyssnämnda stämpelavgifter torde rättspraxis intaga den stånd-

punkt, att ersättningsskyldighet icke ådömes tjänsteman med mindre den felaktiga stämpelbeläggningen är att anse såsom tjänstefel. Av det anförda framgår, att tulltjänstemännen i avseende å ansvaret för felaktig debitering äro för närvarande vida sämre ställda än de tjänstemän, som omhänderhava debiteringen av kronouppbörden och nyssnämnda stämpelmedel. Härvid bortses dock från de fall, då debiteringen av kronoutskylder i stad verkställes av särskilt förordnad tjänsteman under magistratens ansvar.

Krav från statsverkets sida på utfående av avgiftsbelopp, varom nu är fråga, synes lämpligen böra anhängiggöras genom delgivning av anmärkning med varuägare eller annan trafikant ävensom med vederbörande tulltjänsteman. Anmärkning skulle komma att, såsom hittills, i första instans prövas av generaltullstyrelsen eller riksräkenskapsverket.

Restitutionskrav från varuägares eller annan trafikants sida skall enligt 211 § i nya tullstadgan anställas genom besvär hos generaltullstyrelsen, såvida icke lokal tullmyndighet enligt särskilt stadgande är behörig föreskriva om återbetalning, i vilket fall rättelse skall sökas hos den lokala myndigheten. I likhet med vad nu gäller kan vederbörande enligt 1928 års förslag erhålla restitution jämväl efter anmärkning, som framställes inom generaltullstyrelsen.

Till utmärkande av att med »varuägare» förstås utom ägaren även den, som eljest varit i förhållande till tullverket berättigad att förfoga över godset, har i 1928 års förslag i överensstämmelse med nya tullstadgan använts ordet »varuhavare».

De närmare föreskrifter, som utöver vad förordningen innehåller, erfordras angående anmärknings form och delgivning m. m. torde, såsom förut anförts, böra meddelas i administrativ ordning.

Den nya förordningen, som medför upphävande av förutnämnda 1757 och 1793 års författningar ävensom § 51 i förordningen om lotsverket, synes böra träda i kraft den 1 juli 1928. Föreskrift lär dock böra meddelas om att de vid ikraftträdandet av förordningen anhängiga mål och ärenden, vilka angå ämne, varom bestämmelse meddelats i förordningen, fortfarande skola handläggas och bedömas enligt dittills gällande bestämmelser.

Föredragande departementschefen uppläser härefter det inom finansdepartementet utarbetade förslaget till förordning angående förfarandet i vissa fall vid oriktig avgiftsberäkning hos tullverket samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Elis Lindahl.

Bilaga 1.

Av generaltullstyrelsen den 6 juni 1922 avgivet förslag till förordning angående tullverkets och trafikerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då tull eller annan avgift, som uppbäres av tullverket, erlagts med oriktigt belopp, m. m.

§ 1.

Denna förordning är tillämplig å följande avgifter, som uppbäras av tullverket, nämligen:

1:o) tullavgifter;

2:o) övriga statsverket tillfallande avgifter, som trafikerande i denna sin egenskap har att erlägga, för så vitt dessa avgifter jämväl uppdebiteras av tullverket; samt

3:o) böter, som enligt tullstadgan eller andra författningar utan föregående åtal utgå för försummelse från trafikerandes sida att iakttaga någon honom enligt respektive författning åliggande skyldighet.

De under 2:o) och 3:o) avsedda avgifter och böter sammanfattas här nedan under benämningen »annan avgift».

§ 2.

Mom. 1. Har, av anledning att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats, inkommet varuparti av tullpliktig beskaffenhet utlämnats från tullverket mot för ringa tull eller tullfritt, är varuägaren, såvida krav mot honom anställes inom sextio dagar efter det tullbehandlingsattest å varupartiet utfärdats, skyldig att till tullverket inbetala ej mindre det felande tullbeloppet än även, där för varupartiet till äventyrs belöpande annan avgift blivit i följd av den oriktiga tullbehandlingen uppdebiterad med lägre belopp än vederbort eller icke uppdebiterad, felande sådan avgift; dock att varuägaren jämväl efter berörda tid är tullverket ansvarig för å varupartiet rätteligen belöpande tull och annan avgift, såvida han eller hans ombud vid tullbehandlingen förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro.

Därest varupartiet tullbehandlats i enlighet med av generaltullstyrelsen till allmän kännedom meddelat beslut rörande tulltaxans tillämpning å vara av sådant slag samt därefter utlämnats från tullverket, må den omständighet, att efter tullbehandlingstillfället beslut i annat ärende meddelats om ändring i tulltaxans tillämpning å dylik vara, icke i och för sig föranleda skyldighet för varuägaren att utgiva det högre belopp av tull och annan avgift, som med tillämpning av ändringsbeslutet skolat belöpa å varupartiet.

Har, i fall då tullbehandlingen överklagats av varuägaren, varupartiet genom slutligt beslut i tullbehandlingsfrågan förklarats skola draga högre tull än den av den lokala tullmyndigheten tillämpade, vare dock varuägaren, utan hinder därav att krav mot honom icke kunnat anställas inom sextio dagar efter tullbehandlingsattestens utfärdande, skyldig att erlägga tull och för detsamma till äventyrs belöpande annan avgift i enlighet med sagda beslut.

Mom. 2. Har, av anledning att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats, för inkommet tullpliktigt varuparti högre tull än vederbort erlagts eller tullfritt varuparti belagts med tull, är varuägaren, därest inom sextio dagar efter det tullbehandlingsattest å varupartiet utfärdats antingen han själv i föreskriven ordning hos generaltullstyrelsen överklagat tullbehandlingen eller eljest anmärkning om den felaktiga tullbehandlingen gjorts, berättigad återbekomma ej mindre det obehörigen uttagna tullbeloppet än även, där annan avgift blivit erlagd för varupartiet, vad av sådan avgift må i följd av den oriktiga tullbehandlingen hava blivit obehörigen uttaget. Vad sålunda stadgats gälle även, där tullbehandlingen av det inkomna varupartiet skett i enlighet med av generaltullstyrelsen till allmän kännedom meddelat beslut rörande tulltaxans tillämpning å vara av sådant slag men ändring häri sedermera genom behörigen meddelat beslut i annat ärende skett.

§ 3.

Mom. 1. Har för inkommet varuparti, av annan anledning än att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats, tullavgift eller annan avgift uppdebiterats med lägre belopp än vederbort eller icke uppdebiterats i fall, då debitering rätteligen bort ske, eller har eljest underdebitering eller uraktlåten debitering av annan avgift förekommit, är vederbörande, som erlagt eller bort erlägga tull eller annan avgift, tullverket ansvarig för det belopp, som rätteligen bort utgå, såvida krav mot honom anställes inom två år efter det avgiftsbeloppet i förra fallet erlagts och i senare fallet sist bort erläggas; dock att, där varuägare eller hans ombud eller annan trafikerande, som haft att erlägga avgiftsbeloppet, gjort sig skyldig till brottsligt förfarande eller eljest icke varit i god tro, ersättningsskyldigheten skall fortfara jämväl efter utgången av berörda tid.

Mom. 2. Har för inkommet varuparti, av annan anledning än att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats, tullavgift eller annan avgift uppdebiterats med högre belopp än vederbort eller uppdebiterats i fall, då sådant icke bort ske, eller har eljest överdebitering eller obehörig debitering av annan avgift förekommit, är vederbörande, som erlagt tull eller annan avgift, berättigad återbekomma det obehörigen uttagna beloppet, såvida anmärkning eller krav därom framställes inom två år efter det avgiftsbeloppet erlagts.

§ 4.

Har tulltjänsteman vid på honom ankommande tjänstförrättning gjort sig skyldig till brottsligt förfarande eller eljest icke varit i god tro, vare han i fråga om ersättningsskyldighet för på grund härav uppkommen underdebitering eller uraktlåten debitering av tull eller annan avgift underkastad allmän lag. I annat fall vare redogörares i tullverket ersättningsskyldighet för underdebitering eller uraktlåten debitering av tull eller annan avgift inskränkt till sådan underdebitering eller uraktlåten debitering därav, som omförmäles i § 3 mom. 1; skolande tillika såsom villkor för redogörarens ersättningsskyldighet gälla, att trafikerande, som skolat svara för det felande avgiftsbeloppet, icke kunnat anträffas eller befunnits sakna tillgång till beloppets gäldande, att bristen uppkommit genom feldebitering, felräkning eller annat förfarande från tulltjänstemans sida, som skäligen må anses

hänförligt till vårdslöshet eller försumlighet i tjänsten, samt att krav mot redogöraren anställts inom den i § 3 mom. 1 omförmälda tid.

§ 5.

Krav från tullverkets sida å utgivande av tull eller annan avgift skall anses vara anställt, då vederbörande varuägare, annan trafikerande eller redogörare erhållit del av meddelat beslut, varigenom tulltaxan förklarats hava blivit vid tullbehandling oriktigt tillämpad, eller av framställd anmärkning om sådant eller annat förhållande, varå kravet är grundat.

Krav från trafikerandes sida å restitution av för mycket erlagd tull eller annan avgift i fall, varom i § 3 mom. 2 förmäles, skall anses vara anställt, då restitutionsansökning inkommit till generaltullstyrelsen eller, där enligt gällande bestämmelser lokal tullmyndighet må medgiva restitution, till vederbörande sådan myndighet.

Vad sålunda stadgats skall träda i kraft den , från och med vilken dag ej mindre 49 § i kungl. resolutionen på städernas allmänna besvär den 19 januari 1757 samt bestämmelserna i kungl. brevet den 15 augusti 1793 och kammarkollegiets därå grundade kungörelse den 16 september samma år angående tiden för återsökande och restitution av för högt beräknad eller erlagd tull vid sjötullsverket ävensom § 51 i förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 upphävas än även vad övriga gällande författningar innehålla stridande mot denna förordning skall upphöra att tillämpas.

Bilaga 2.

Utdrag ur inom finansdepartementet upprättat, den 13 november 1926 remitterat förslag till tullstadga.

1 KAP.

Inledande bestämmelser.

— —

5 §.

Beteckningar. I denna stadga förstås med

— —

varuhavare: den som på grund av äganderätt eller eljest är berättigad att förfoga över vara;

— —

11 KAP.

Besvär och anmärkningar.

1. Besvärsordning.[1]

— —

2. Oriktig tillämpning av tulltaxan.

143 §.

Underdebitering. Har genom oriktig tillämpning av tulltaxan tullbelagt gods utbekommits mot för låg tull eller tullfritt, åligger varuhavaren att till tullverket inbetala det felande tullbeloppet tillika med belopp, som i övrigt må hava i anledning av den oriktiga tillämpningen undanhållits tullverket, såvida krav mot honom anställes inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats. Krav skall anses vara anställt, då varuhavaren fått del av handling, som innefattar anmärkning om oriktigheten.

Utrönes felet vid prövning av besvär över tulltaxans tillämpning å godset eller har det föranletts av att varuhavaren eller hans ombud förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, åligger dock varuhavaren betalningsskyldighet, ändå att kravet icke anställts inom ovannämnda tid.

Ändring i behörigen kungjort beslut om tulltaxans tillämpning å visst varuslag skall, om godset behandlats i enlighet med sådant beslut och redan utbekommits från tullverket, innan ändringen kommit till allmän kännedom, icke i och för sig föranleda skyldighet för varuhavaren att utgiva högre avgiftsbelopp.

144 §.

Överdebitering. Har i följd av oriktig tillämpning av tulltaxan varuhavare fått erlägga för hög tull för tullbelagd vara eller tull för tullfri sådan, äger varuhavaren av tullverket återbekomma det oriktigt erlagda tullbeloppet tillika med belopp, som i övrigt må hava i anledning av den oriktiga tillämpningen för

[1] Avd. 1 motsvaras av 211 och 212 §§ i tullstadgan den 7 oktober 1927 (nr 391).

mycket inbetalts till tullverket, såvida anmärkning göres eller krav mot tullverket anställes inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats. Krav skall anses vara anställt, då varuhavarens besvär inkommit till generaltullstyrelsen eller, där rättelse skall sökas hos tullanstalt, ansökningen inkommit till vederbörande tullanstalt.

Vad nu är sagt skall gälla jämväl för det fall, att ändring vidtagits i behörigen kungjort beslut om tulltaxans tillämpning, i enlighet med vilket godset behandlats.

3. Annan oriktig avgiftsberäkning.

145 §.

Underdebitering.

Har av annan anledning än oriktig tillämpning av tulltaxan tull eller annan införselavgift, som uppbäres av tullverket, eller anståndspenningar uttagits med lägre belopp än vederbort eller icke uttagits, där så bort ske, eller underdebitering eller uraktlåten debitering från tullverkets sida av annan statsverket tillkommande avgift förekommit, åligger den som skolat gälda avgiften att till tullverket inbetala det felande beloppet, såvida krav mot honom anställes inom två år från det avgiften bort erläggas. Krav skall anses vara anställt, då den som skolat gälda avgiften fått del av handling, som innefattar anmärkning om felaktigheten.

Har felet föranletts därav, att den som skolat gälda avgiften eller hans ombud förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, åligger dock denne betalningsskyldighet, ändå att kravet icke anställts inom nämnda tid.

146 §.

Överdebitering.

Har av annan anledning än oriktig tillämpning av tulltaxan tull eller annan införselavgift, som uppbäres av tullverket, eller anståndspenningar uttagits med högre belopp än vederbort eller uttagits, där så icke bort ske, eller har överdebitering eller obehörig debitering från tullverkets sida av annan statsverket tillkommande avgift förekommit, äger den som erlagt avgiften återbekomma det oriktigt erlagda beloppet, såvida anmärkning göres eller krav mot tullverket anställes inom två år från det avgiften erlagts. Krav skall anses vara anställt, då vederbörandes besvär inkommit till generaltullstyrelsen eller, där rättelse skall sökas hos tullanstalt, ansökningen inkommit till vederbörande tullanstalt.

4. Tulltjänstemans ersättningsplikt mot tullverket.

147 §.

Uppsåtlig underdebitering.

Tulltjänsteman, vilken under tjänstförrättning, som på honom ankommer, gör sig skyldig till uppsåtligt brottsligt förfarande, är i fråga om ersättningsplikt mot tullverket för på grund därav uppkommen underdebitering eller uraktlåten debitering från tullverkets sida underkastad allmän lag.

148 §.

Oavsiktlig underdebitering.

Har, i fall då avgiftsbelopp undanhållits tullverket i följd av underdebitering eller uraktlåten debitering, trafikant, vilken skolat svara för beloppet, befunnits sakna tillgång till dess gäldande eller icke kunnat anträffas och bristen tillika uppkommit genom förfarande från tulltjänstemans sida, som skäligen må anses hänförligt till vårdslöshet eller försummelse i tjänsten, är tulltjänstemannen pliktig ersätta tullverket det felande beloppet, såvida krav mot honom anställes, där fråga är om oriktig tillämpning av tulltaxan, inom sextio dagar från det tulltaxeringen avslutats och i annat fall

inom två år från det avgiften bort erläggas. Krav skall anses vara anställt, då tulltjänstemannen fått del av handling, som innefattar anmärkning om felaktigheten.

I annat fall än nu nämnts är tulltjänsteman icke ersättningspliktig för oavsiktligt uppkommen underdebitering eller oavsiktligt uraktlåten debitering.

— —

13 KAP.

Övergångsbestämmelser.

171 §.

Ikraftträdande.

Denna tullstadga skall träda i kraft den — — —

Genom denna tullstadga upphävas:

— —

49 § i resolutionen den 19 januari 1757 på städernas allmänna besvär;

kungl. brevet till kammarkollegium den 15 augusti 1793 angående tiden för återsökande och restitution av för högt beräknad eller erlagd tull vid sjötullsverket;

— —

§ 51 i förordningen den 15 februari 1881 (nr 7) angående lotsverket;

— —

så ock vad eljest i allmän, av Kungl. Maj:t meddelad föreskrift finnes stridande mot bestämmelserna i denna stadga.

— —

177 §.

Besvär och anmärkningar.

De vid ikraftträdandet av denna stadga anhängiga mål och ärenden, vilka angå fråga om skyldighet för varuhavare att till följd av underdebitering eller uraktlåten debitering av statsverket tillkommande avgift, som uppbäres av tullverket, inbetala felande belopp eller för tullverket, att till följd av överdebitering eller obehörig debitering av dylik avgift återbetala oriktigt erlagt belopp, skola fortfarande handläggas och bedömas enligt de i sagda hänseenden hittills gällande bestämmelser.

— —

Stockholm, Isaac Marcus' Boktryckeri-Aktiebolag, 1928.